

KULTURFONDEN
FÖR SVERIGE
OCH FINLAND

Årsberättelse 2025

KULTURFONDEN FÖR SVERIGE OCH FINLAND

Till Finlands och Sveriges regeringar

Årsredovisning för verksamhetsåret 2025

Inledningsvis

Kulturfonden för Sverige och Finland regleras i de stadgar som ländernas regeringar fastställde 1960. I § 11 föreskrivs följande: *Årsberättelse uppgöres per kalenderår och skall innehålla redogörelse för användningen av fondkapitalets avkastning.* Detta dokument utgör den redogörelse som stadgas i § 11. Dokumentet har delgivits de revisorer som regeringarna har utsett för att granska verksamheten.

Sammanfattningsvis

Verksamheten under 2025 kan beskrivas med ett citat av författaren Henrik Tikkanen: *Den som inte vill se bakåt och inte kan se framåt bör se upp.* Ett snarlikt citat finns av Tage Danielsson och vem som är ursprunglig upphovsman diskuteras från och till. I detta sammanhang är det av mindre betydelse, utan det är citatets innebörd som är väsentligt. Det vill säga vikten av att förstå historien (se bakåt) för att kunna navigera in i framtiden.

Under 2025 har fonden blickat bakåt genom Hanahomens 50-årsjubileum. Med boken *Finland och Sverige på Hanaholmen – med utblick mot Norden och världen* av Stefan Nygård har ländernas historia efter andra världskriget diskuterats i olika arrangemang. Detta sett mot att såväl fonden som Hanaholmen har sina historiska rötter i Finlands krigsskulder till Sverige. Med jubiléet och boken beskrivs relationerna och tyngdpunkter i verksamheter fram till idag.

Blicken mot framtiden har särskilt varit återkommande i fondens verksamhet 2025. Med bidrag till Hanaholmen har de bland annat genomfört serien *Dialoger för våra framtider* bestående av 12 arrangemang om framtidsutsikterna för samverkan mellan Sverige och Finland inom olika sektorer. Till detta kan tillföras projektet *Barometern Sverige-Finland 2025*, som presenterar en bred analys av dagens samverkan mellan länderna och som har förslag på åtgärder för att möta framtidens utmaningar och möjligheter. Ett ytterligare exempel på en särskild insats under 2025 är utgivningen av antologin *Finländarnas historia i Sverige – i en ny tid 1995 – 2025* med redaktör Jarmo Lainio. Det är en fristående fortsättning på fondens tredelade bokverk *Finnarnas historia i Sverige* som utgavs i början av 1990-talet och sträcker sig från tidig medeltid till 1990-talet. I antologin redovisas också framtidsutsikter som är värdefulla att beakta, av såväl olika beslutsfattare som enskilda personer och organisationer med kopplingar till Finland.

Utöver ovan nedslag kan tillföras de nya kontakter som har bildats och ny kunskap som har förmedlats till alla deltagare i de mångsidiga projekt och tre långsiktiga program som fonden genom Hanaholmen har utfört under 2025. I årsberättelsens avsnitt 5 beskrivs de närmare. Till detta över 400 beviljade bidrag och stipendier till kulturlivet i Sverige och Finland.

När styrelsen genom årsberättelsen blickar bakåt kan den konstatera att fonden har fortsatt relevans, kanske än mer än någonsin under sina 65 år, och att 2025 var ett framgångsrikt år. Det som dock bekymrar styrelsen är den skeva utvecklingen av fondens kapital i de två länderna. Fondkapitalet i Finland är nu mer än dubbelt så stort som i Sverige. Detta beroende på olika placeringsregler och där fondkapitalet i Sverige är kopplat till svenska staten. Med tanke på att fonden är gemensam mellan ländernas regeringar är det styrelsens förhoppning att den svenska regeringen ändrar på rådande situation. Annars får nog - för att återigen citera Tikkanen - regeringarna "se upp" gällande fondens möjligheter att möta framtiden med de ambitioner som präglat 2025, och därmed stimulera det intresse som finns för ett närmare samarbete mellan Sverige och Finland.

Innehåll

1: Om Kulturfonden för Sverige och Finland

1.1: Bakgrund

1.2: Ändamål

1.3: Kapitalets förvaltning

1.4: Organisation

-Gemensam styrelse

-Utskott och sekretariat i respektive land

-Sakkunnigdelegationer

-Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland

-Finlands kulturinstitut i Sverige

2. Om redovisning och granskning av verksamheten

3: Kapitalets värde, avkastning och nyttjande

3.1: Inledningsvis om siffrorna

3.2: Fondkapitalets värde

3.3: Fondkapitalets avkastning och nyttjande

Fördelat mellan:

-Bidragsverksamhet

-Verksamhetsstöd

-Särskilda satsningar

-Nätverksprogram

-Projektledning, informationsverksamhet, administration och drift

4: Bidragsverksamheten

4.1: Allmänt om fondens bidragsverksamhet

4.2: Antalet ansökningar till fonden 2025 jämfört med 2024

Sammantaget och fördelade på:

-Aktivitetsbidrag Finland

-Projektbidrag Sverige

-Vistelsestipendier Finland

-Resebidrag Sverige

5: Exempel på insatser som finansierats av avkastningen

- Svenska nu
- Hanaholmen Akademi: Samarbete mellan Sverige och Finland inom högre utbildning och forskning
- Kulturpolitisk dialog mellan Sverige och Finland
- Kurs för journaliststuderande
- Utbildningsprogrammet GlobSol för gymnasieelever
- Nätverksprogrammet Tandem Leadership för unga ledare
- Skolutveckling och lärarfortbildning
- Nätverksprogrammet Hanaholmen Kultur för kulturchefer
- Hanaholmen-initiativet
- Hanaholmen-initiativet: Ringeffekter
- Barometern Sverige – Finland
- Bokprojektet Finländarnas historia i Sverige: I en ny tid 1995–2025
- Sammankomsten Nordic Youth Conference for Democracy
- Hanaholmen 50 år 2025
- Bokprojektet om Gunnar Ericsson och hans engagemang för Finland

Övrig projektverksamhet

- Hanalys
- Hanating
- Almedalsveckan
- Folk och kultur
- Göteborgs bokmässan

6: Godkännande och signering

Bilagor:

- 1: Revisionsberättelse för 2025 gällande fondens utskott i Finland
- 2: Revisionsberättelse för 2025 gällande fondens utskott i Sverige
- 3: Revisionsrapport gällande årsberättelsen för 2025

1: Om Kulturfonden för Sverige och Finland

1.1: Bakgrund

Fondens kapital har sin bakgrund i återbetalningen av Finlands krigsskuld till Sverige som uppkom under andra världskriget. Verksamheten vilar på en mellanstatlig överenskommelse om fondens stadgar som fastställdes 1960, vilken reglerar att fonden har säte i både Helsingfors och Stockholm.

1.2: Ändamål

Enligt § 1 i stadgarna är fondens ändamål enligt följande: *”att främja de kulturella förbindelserna mellan dessa länder genom att i form av bidrag ur fondkapitalets avkastning understödja strävanden att öka kännedomen om och kontakten mellan de båda ländernas kultur, näringsliv och folk”.*

Ändamålet uppfylls genom att på avkastningen dels utdela bidrag och stipendier, dels initiera och finansiera strategiska seminarier, nätverksprogram och projekt.

1.3: Kapitalets förvaltning

En del av kapitalet är placerat i Finland och en del i Sverige. Respektive regering beslutade 1960 hur fondkapitalet skall förvaltas i sitt land. I Sverige förvaltas det av Kammarkollegiet som är en myndighet under Finansdepartementet. Fondens styrelse kan därmed inte på egen hand besluta om kapitalet i Sverige skall förvaltas av någon annan eller på annat sätt än vad Kammarkollegiet kan erbjuda. I Finland förvaltas kapitalet av en särskild placeringsnämnd enligt den finländska regeringens beslut. Nämnden har i sin tur full frihet att bestämma hur den dagliga förvaltningen skall administreras. Placeringsnämnden utgörs av de tre ordinarie styrelseledamöterna från Finland.

1.4: Organisation

Gemensam styrelse

Även om fonden genom sin verksamhet kan anses ha en stiftelseliknande form, så är den en juridisk person sui generis (i sitt eget slag) där styrelsen är ett organ för en organisation som kan anses som mellanstatlig. Fonden är därmed inte registrerad som en stiftelse, varken i Sverige eller Finland.

För verksamheten finns en styrelse som båda ländernas regeringar utser. Respektive land har varsina tre ledamöter och lika många suppleanter. De är utsedda för treåriga perioder och 2025 var det tredje och sista året på innevarande period. Regeringarna utser också vem av sina ledamöter som skall vara ordförande och vice ordförande i styrelsen, vilka alternerar växelvis mellan länderna under mandatperioden.

Styrelsens sammansättning var under 2025 enligt följande:

Från Finland

Anneli Jäätteenmäki, vicehäradshövding (ordförande 2025)

Suppleant: Antton Rönholm, politices magister

Stefan Wallin, Senior Advisor

Suppleant: Veronika Honkasalo, riksdagsledamot

Anne-Mari Virolainen, VD

Suppleant: Ritva Viljanen, stadsrådet

Från Sverige

Lotta Finstorp, landshövding (vice ordförande 2025)
Suppleant: Ola Kellgren, f.d. direktör

Martin Hårdstedt, professor
Suppleant: Ann-Sofie Köping Olsson, högskolelektor

Anna Modéer Wiking, seniorproducent
Suppleant: Michael Cronstedt, kulturkonsult

Under 2025 har styrelsen haft två möten: Den 24 april (Esbo, Hanaholmen) och den 27 november (Helsingfors). Det årliga gemensamma mötet mellan fondens styrelse med suppleanter och Hanaholmens direktion avhölls den 26 - 27 augusti i Borgå.

För den nya mandatperioden 2026 – 2028 utsåg statsrådet i Finland den 30 december 2025 följande personer med den personliga suppleanten inom parentes: Vicehäradshövding Anneli Jäätteenmäki (politices magister Antton Rönholm), Senior Advisor Stefan Wallin (riksdagsledamot Veronika Honkasalo) och riksdagsledamot Maaret Castrén (stadsrådet Ritva Viljanen). Den svenska regeringen utsåg den 4 december 2025 följande personer med den personliga suppleanten inom parentes: Landshövding Lotta Finstorp (tidigare direktör Ola Kellgren), museichef Nina Beckmann (kulturkonsult Michael Cronstedt och professor Martin Hårdstedt (högskolelektor Ann-Sofie Köping Olsson).

Lotta Finstorp är utsedd till ordförande 2026 och 2028 (vice ordförande 2027). Anneli Jäätteenmäki är utsedd till ordförande 2027 (vice ordförande 2026 och 2028).

Utskott och sekretariat i respektive land

Eftersom fonden har säte i båda länderna har styrelsen organiserat sin verksamhet i ett utskott i vardera landet. Till dessa har styrelsen överlåtit viss verkställighet med eget ansvar. Utskotten utgörs av respektive lands ledamöter och utskotten följer därmed styrelsens mandatperiod.

Enligt § 5 i stadgan utgår inga arvoden för uppdraget som ledamot i styrelsen, därmed ej heller för arbetet i utskotten. Normalt har utskotten ett möte per halvår.

Till utskotten finns mindre nationella sekretariat. Till sekretariatet i Finland är det kopplat tre personer och det är placerat på Hanaholmen i Esbo. Till sekretariatet i Sverige är det kopplat två personer och det är placerat i en hyreslokal i Stockholm. Personerna är tjänstgörande i olika omfattningar och organisationsformer. Flertalet har andra tjänsteuppgifter vid sidan av fonden. Utslagit per helår motsvarar sekretariatens sammanlagt ca fyra årsverken.

Utskotten företräds av två fonddirektörer. Under 2025 har det varit Gunvor Kronman i Finland och Mats Wallenius i Sverige. Övriga som har varit kopplade till fondens sekretariat är Julia Sjöberg, fondassistent i Finland, Satumari Hagelberg, administrativ direktör i Finland och Alfiero Zanotto, fondkoordinator i Sverige.

Sakkunnigdelegationer

Styrelsen utser i båda länderna en sakkunnigdelegation, vars mandatperiod är tre år. De sakkunniga bedömer och prioriterar ansökningarna samt lämnar förslag till beslut. Deras rekommendationer ligger sedan till grund för utskottens och sekretariatens avgöranden.

I sakkunnigdelegationen i Finland har följande personer ingått under 2025: Ordförande, Kaarlo Hildén, rektor (Musik), Maria Romantschuk, journalist (Litteratur, Media och journalistik), Paula Rossi, professor (Utbildning och språk), Tuomas Heikkilä, professor (Vetenskap och historia),

Joachim Thibblin, teaterchef (Scenkonst, Film) Kai Jaskari, journalist (Kulturmöten och kulturarv, Samhällsutveckling) och Maija Tanninen-Mattila, FK (Arkitektur och formgivning, Bildkonst).

I delegationen i Sverige har följande personer ingått under 2025: Ordförande, Martin Sundin, generaldirektör (Bilateralt mervärde), Katrin Holmqvist Sten, prefekt (Bildkonst), Viktor Zeidner, tonsättare (Musik), Päivi Juvonen, professor (Vetenskap, skola och språk), Elnaz Baghlanian, litterär chef (Litteratur) Oda Fiskum, dramatiker (Scenkonst) och Stefan Lundblad, museichef (Kulturarv).

Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland

Fonden är sedan 1973 genom ett särskilt avtal med Finlands regering huvudman för Hanaholmen. Anläggningen ligger i Esbo kommun, ca 7 km utanför Helsingfors. Den ägs av finska staten och fonden har nyttjanderätten till den så länge där bedrivs en svensk-finländsk verksamhet.

Hanaholmen består av en restaurang-, hotell- och konferensverksamhet samt en programverksamhet som samverkar med varandra. Programverksamheten omfattar bland annat olika arrangemang, seminarier, konferenser, utställningar, programutbildningar och kurser.

En särskild direktion (styrelse) är ansvarig för Hanaholmens verksamhet. Direktionen utses av fondens styrelse, med undantag av direktionsens ordförande som utses av undervisnings- och kulturministeriet i Finland. Den av den finska regeringen utsedda revisorn för fonden fungerar också som placeringsnämndens och Hanaholmens revisor. Mandatperioden för direktionen är tre år och utlöper den 31 december 2027.

Hanaholmens direktion hade under året följande sammansättning:

Ordförande: Vicehäradshövding Kimmo Sasi (avliden 16.4.2025), vice ordförande Elisabeth Nilsson formellt ansvarig 19.5.2025–30.6.2025, ambassadör Maimo Henriksson, från och med 1.7.2025.

Ledamöter/Finland: Dekan Timo Korkeamäki, vice ordförande för Lappset Group Johanna Ikäheimo, professor Johan Strang och ambassadör Helena Tuuri

Ledamöter/ Sverige: Tidigare verkställande direktör John Brattmyhr, oppositionsborgarråd Christofer Fjellner, tidigare landshövding Elisabeth Nilsson, tidigare kommunalråd Claes Nordmark (inte verksam i direktionen sedan våren 2025) och professor, verkställande ledamot Astrid Söderbergh Widding.

Fondens styrelse har under året informerats om Hanaholmens verksamhet och ekonomi. Informationen har delgivits vid fondens styrelsemöten och i form av informationsbrev.

Direktionen upprättar en egen årsredovisning och verksamhetsrapport. Dokumenten sänds tillsammans med revisionsberättelsen till undervisnings- och kulturministeriet i Finland samt för kännedom till Kulturdepartementet i Sverige. Detta beaktat att fonden är avtalspart endast gentemot Finlands regering gällande Hanaholmen.

Finlands kulturinstitut i Sverige

Fonden är en av stiftarna till Finlands kulturinstitut i Sverige, mera känt som Finlandsinstitutet i Stockholm. Det är en svensk stiftelse och ingår i Finlands nätverk av totalt 17 kultur- och vetenskapsinstitut runt om i världen. I det nätverket ingår även Hanaholmen.

Fondens representanter i institutets styrelse har under 2025 varit vicehäradshövding Astrid Thors som ordinarie ledamot med administrativ direktör Satumari Hagelberg som suppleant och verksamhetschef Ellen Wettmark som ordinarie ledamot och journalist Kai Jaskari som suppleant

(från den 20 januari 2025, innan dess professor Jarmo Lainio). Under året har Astrid Thors varit styrelsens ordförande.

2. Om redovisning och granskning av verksamheten

Verksamhetens utförande i respektive lands utskott redovisas i nationella verksamhetsberättelser/ årsredovisningar som ligger till grund för styrelsens årsberättelse. Den skall enligt § 11 i stadgan upprättas enligt följande: *Årsberättelse uppgöres per kalenderår och skall innehålla redogörelse för användningen av fondkapitalets avkastning.*

Detta dokument utgör årsberättelsen för 2025 och redovisar i sammandrag hur fondens avkastning har disponerats. För ytterligare information hänvisas till utskottens redogörelser samt Hanaholmens effektrapport för 2025.

Granskningen av årsberättelsen utförs av de två revisorer som regeringarna har utsett, en från vardera landet. De har i sin tur granskat redogörelserna i respektive utskott.

De revisorer som granskat 2025-års verksamhet har varit från Finland CGR Niklas Nyman, PwC Suomi Oy, och från Sverige auktoriserad revisor Sara Königslehner, BDO.

Årsberättelsen sänds till respektive regering tillsammans med revisorernas gemensamma granskningsrapport, vilken idag motsvarar den revisionsberättelse som skall upprättas enligt fondens stadga. Revisionsberättelserna för de nationella utskotten samt revisorernas granskningsrapport bifogas som bilagor 1, 2 och 3.

3: Kapitalets värde, avkastning och nyttjande

3.1: Inledningsvis om siffrorna

Efterföljande siffror utgår ifrån godkända nationella bokslut av placeringsnämnden i Finland samt fondens utskott i Finland och Sverige. Det svenska utskottet redovisar i svenska kronor som i årsberättelsen är omräknade enligt eurokurs 10,9042 per 31 december 2025 och eurokurs 11,5049 enligt årsberättelsen för 2024. Siffrorna är avrundade.

3.2: Fondkapitalets värde

Vid utgången av 2025 uppgick kapitalets samlade bokföringsvärde till 52 784 901 euro (2024: 48 745 861 euro). De mot kapitalet svarade tillgångarna hade ett marknadsvärde på 68 416 230 euro (2024: 62 126 149 euro). Kapitalet var vid utgången av 2025 jämfört med 2024 fördelat mellan länderna enligt följande:

2025	Bokföringsvärde euro	Marknadsvärde euro
Finland	36 230 158	49 342 326
Sverige	16 554 743	19 073 804

2024	Bokföringsvärde euro	Marknadsvärde euro
Finland	33.401.306	44.741.627
Sverige	15.344.555	17.384.522

Kommentar till tabellerna

I Sverige utförs kapitalförvaltningen av Kammarkollegiet och den regleras i förordning 1987:778/2025:94. Den gäller för fondmedel som förvaltas av Kammarkollegiet och som inte utgör stiftelser. För förvaltningen ersätter svenska utskottet Kammarkollegiet enligt ett särskilt avtal.

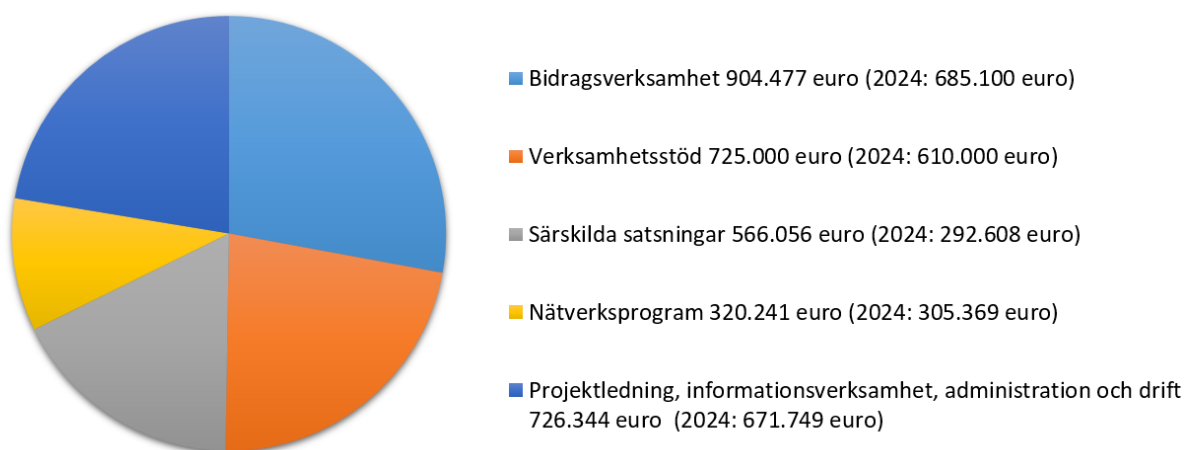
Förordningen reviderades av regeringen den 13 februari 2025. Inför beslutet var fonden inte utsedd som remissinstans men inlämnade under hösten 2024 via svenska utskottet ett förslag, vilket redovisades i årsredovisningen för 2024. Det innebar att Kammarkollegiet skulle få större frihet att placera fondens kapital i Sverige. Något förenklat enligt de undantag som gäller för en annan fond som ligger på Kammarkollegiet, Allmänna arvsfonden, och att fondens placeringsregler i Sverige därmed skulle bli något mer jämlikt med vad som gäller för fondens kapital i Finland. Förslaget hörsammades inte och utskottets ordförande och direktör tillskrev därmed ansvarigt statsråd på Finansdepartementet den 10 juni 2025. Något svar gavs dessvärre aldrig.

Fondkapitalet var lika stort vid fondens tillkomst 1960 och regeringarnas kapitaltillskott har varit lika stort till respektive fondhalva. De restriktiva regler som gällt – och som får anses fortsatt gälla - för förvaltningen i Sverige har för det bilaterala samarbetet varit olyckliga. Reglerna har medfört att kapitalet nu är mer än dubbelt så stort i den finländska fondhalvan. Därmed är även den årliga avkastningen ungefär dubbelt så stor för fondens budget i Finland. Det innebär att finländska utskottet får finansiera en betydande större del av fondens samlade verksamhet. Detta trots att det är en gemensam fond för ländernas båda regeringar. Styrelsen ser situation som mycket beklaglig i en tid då det nu finns ett växande intresse i Sverige för utbyte och samarbete med Finland. En ny kontakt kommer att ske med statsministern i Sverige.

3.3: Fondkapitalets avkastning och nyttjande

Direktavkastningen för 2025 var totalt 1 969 552 euro (2024: 1 591 568 euro). Fördelningen mellan länderna 2025 var 1 331 559 euro i Finland och 637 993 euro i Sverige. I avkastningen ingår inte realisationsvinster-/förluster. Till verksamheten användes 2025 totalt 3 242 107 euro (2024: 2 564 826 euro) Skillnaden mellan årets avkastning och verksamhetens kostnader finansieras av tidigare års allokerade resultat.

Avkastningen har disponerats enligt följande 2025

Fördelat mellan länderna är dispositionen av avkastningen följande 2025

Kostnadskategorier	Finland euro	Sverige euro
Bidragsverksamhet	396 517	507 960
Verksamhetsstöd	725 000	0
Särskilda satsningar	373 143	192 913
Nätverksprogram	176 000	144 241

Projektledning, informations- verksamhet, administration och drift	338 845	387 489
Summa	2 009 504	1 232 604

Kommentar

Som framgått tidigare var direktavkastningen i Sverige 637 993 euro. För att hålla någorlunda jämn nivå med verksamheten i Finland, borträknat Verksamhetsstöd, har svenska utskottet fått tillskjuta 594 611 euro från likvida medel genom tidigare års försäljningar av kapitalet. Detta får anses vara en tillfällig lösning, annars kommer kapitalet urholkas i Sverige. Bättre placeringsregler för Kammarkollegiet skulle mildra situationen något, men dock inte fullt ut eftersom fondkapitalet i Sverige är betydligt mindre jämfört med Finland.

Kortfattat om de olika kategorierna

I avsnitt 5 i årsberättelsen redovisas ett urval av olika verksamheter som omfattas av diagrammet.

I: Bidragsverksamhet

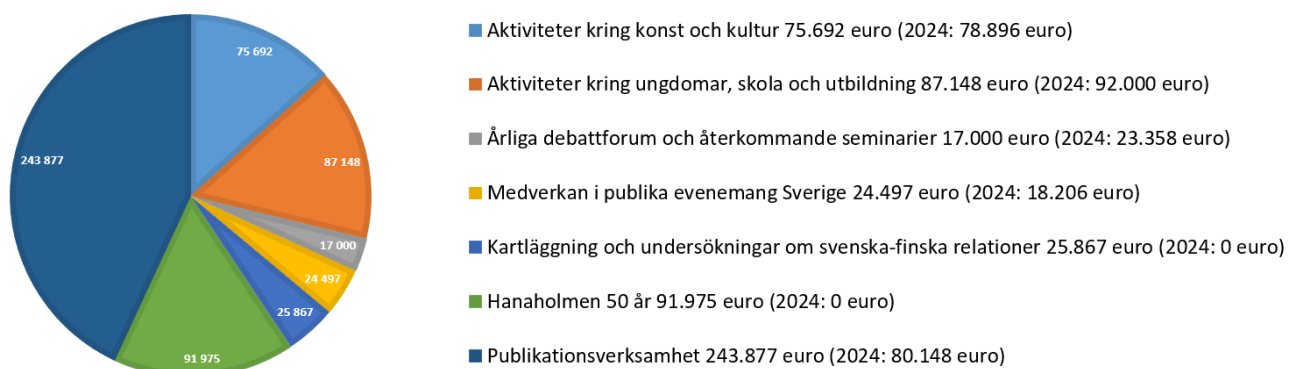
I bidragsverksamhet ingår huvudsakligen utbetalda aktivitets-/projektbidrag, vistelsestipendier och resebidrag, vilka redovisas närmare i följande avsnitt 4. Härtill ingår fondens samlade verksamhetsbidrag till Finlandsinstitutet som var 109 264 euro under 2025. Vidare ingår bidrag till Hanaholmen för svenskt deltagande i arrangemang motsvarande.

II: Verksamhetsstöd

Omfattar stöd till att vidmakthålla och utveckla Hanaholmens verksamhet.

III: Särskilda satsningar

Detta är ett samlingsnamn på en mångfald av insatser som berör Finland och Sverige, och som fullt ut eller delvis finansierats av fondens avkastning. Det är exempelvis till seminarier, samarbetsprojekt, kurser, ungdomsaktiviteter, lärarfortbildning och bokproduktion. I flertalet fall utförda eller koordinerade av Hanaholmen med bidrag från fonden. Dessa är kategoriserade i efterföljande diagram. I kategorin publikationsverksamhet ingår exempelvis Hanaholmens jubileumsbok och boken om Finländarnas historia i Sverige.

IV: Nätverksprogram

Detta gäller de fyra årligen återkommande nätverksprogrammen som finansieras huvudsakligen av fondens avkastning och som genomförs i nära samverkan med Hanaholmen:

-Tandem Leadership: Ett tvärsektoriellt nätverksprogram designat för unga ledare (25-35 år) från alla delar av samhället i Finland och Sverige.

-Hanaholmen Kultur: Ett nätverksprogram för kulturchefer eller motsvarande tjänstepersoner verksamma i små och mellanstora kommunala förvaltningar i Finland och Sverige.

-Hanaholmen-initiativet: För nyckelpersoner i Finland och Sverige som är involverade i det strategiska beslutsfattandet från olika sektorer som hanterar civil krishantering.

- Utbildningsprogrammet GlobSol för gymnasieelever.

V: Projektledning, informationsverksamhet, administration och drift

I denna kategori ingår bland annat kostnader för fondens sekretariat i Finland och i Sverige, ländernas utskott och styrelser, sakkunnigdelegationerna, information om fonden, ekonomiadministration och revision, kapitalförvaltning (Sverige) mm.

4: Bidragsverksamheten

4.1: Allmänt om fondens bidragsverksamhet

Ansöknings- och handläggningstider samt benämningar skiljer sig åt mellan fondens utskott, men kriterierna och upplägget av bidragsverksamheten är i stort sett desamma. Den sökande ansöker om bidrag i det land som den är bosatt/har sin hemvist. Fonden har två olika stödformer:

- Aktivitetsbidrag (Finland) och projektbidrag (Sverige)

Denna kategori skiljer sig i princip endast åt mellan utskotten vad gäller benämningen. Bidragen är högst 5000 euro/50 000 kr och kan exempelvis sökas för olika evenemang, samarbetsprojekt, föreläsningar och utställningar.

-Vistelsestipendium (Finland) och resebidrag (Sverige)

Det gäller bidrag för resor och kortare vistelser i Sverige eller Finland, exempelvis för att genomföra förstudier, forskning, kartläggningar, reportage, intervjuer eller delta i seminarier och konferenser. Utskottet i Finland erbjuder även särskilda stipendier för svensklärare i Finland. Syfte är att erbjuda lärarna en djupare insyn i svenska samhället samt möjligheten att träffa kolleger från olika undervisningsstadier och olika orter i Finland.

Vistelsestipendierna som söks från utskottet i Finland gäller vistelser i Stockholm och resebidragen som söks från utskottet i Sverige gäller besök i hela Finland inklusive Åland.

För båda stödformerna är kulturområdet kärnan i bidragsverksamheten. De samlas i en kategori som kallas Kulturmöten och innefattar litteratur, arkitektur och formgivning, musik, scenkonst, bildkonst, film och media samt kulturarv. Vid sidan av kulturområdet har styrelsen för åren 2023 – 2025 lyft fram några särskilda teman. Det gäller inom ländernas samhällsutveckling och som fonden genom sina bidragsalternativ vill stimulera projekt och aktiviteter kring. Exempel på teman där Finland och Sverige berörs är historiska skeenden, kulturpolitik, kulturella och kreativa näringar, mediefrågor och språkfrågor. Bevillningar inom olika särskilda teman är i efterföljande redovisningar samlade i kategorin Samhällsutveckling.

4.2: Antalet ansökningar till fonden 2025 jämfört med 2024

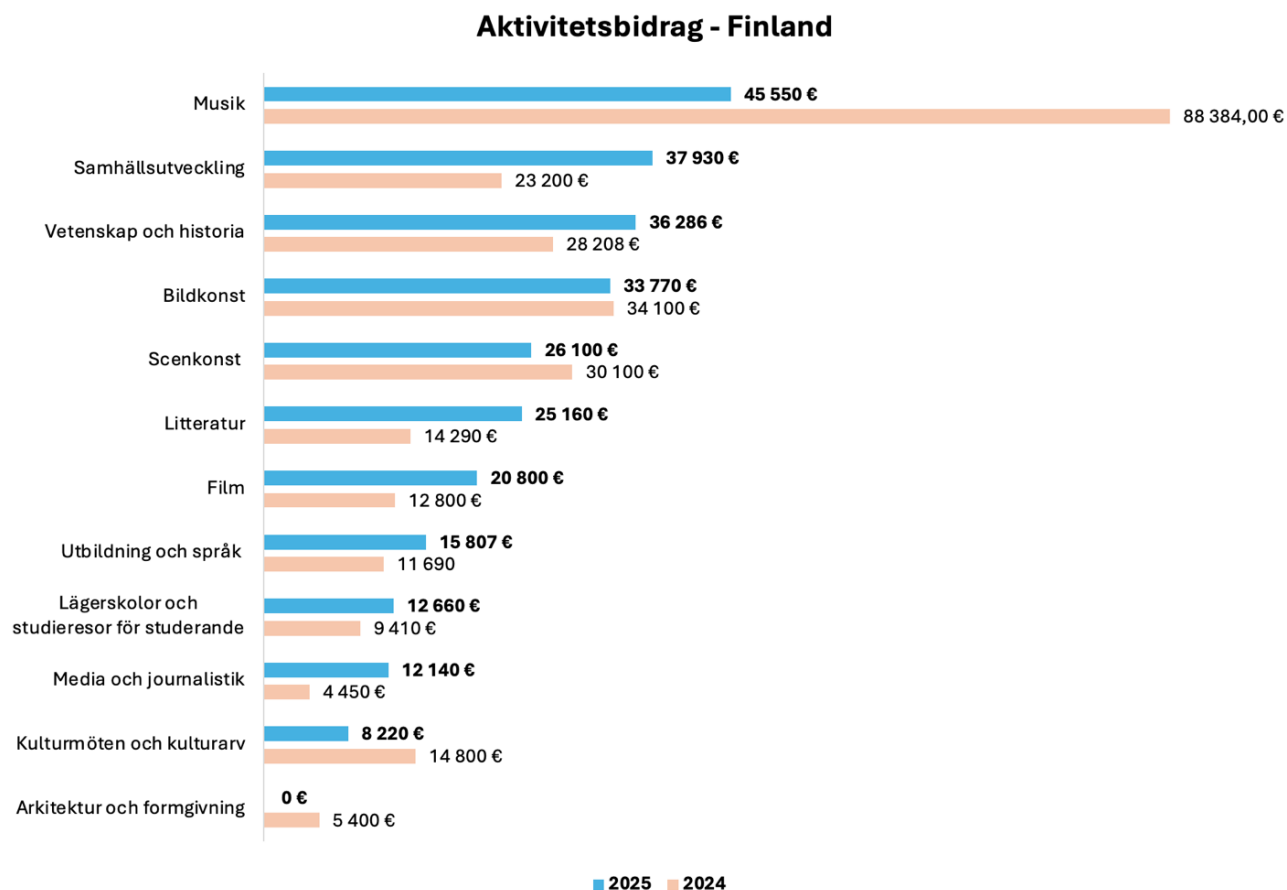
2025	Antal inkomna	Antal beviljade	Beviljat belopp
Aktivitetsbidrag (Finland)	352	154	274 423 €
Projektbidrag (Sverige)	200	94	313 824 €
Vistelsestipendier (Finland)*	140	65	58 040 €
Resebidrag (Sverige)	193	128	115 644 €
Totalt	885	441	761 931 €

*I detta ingick svensklärarkursen i Stockholm i juni 2025.

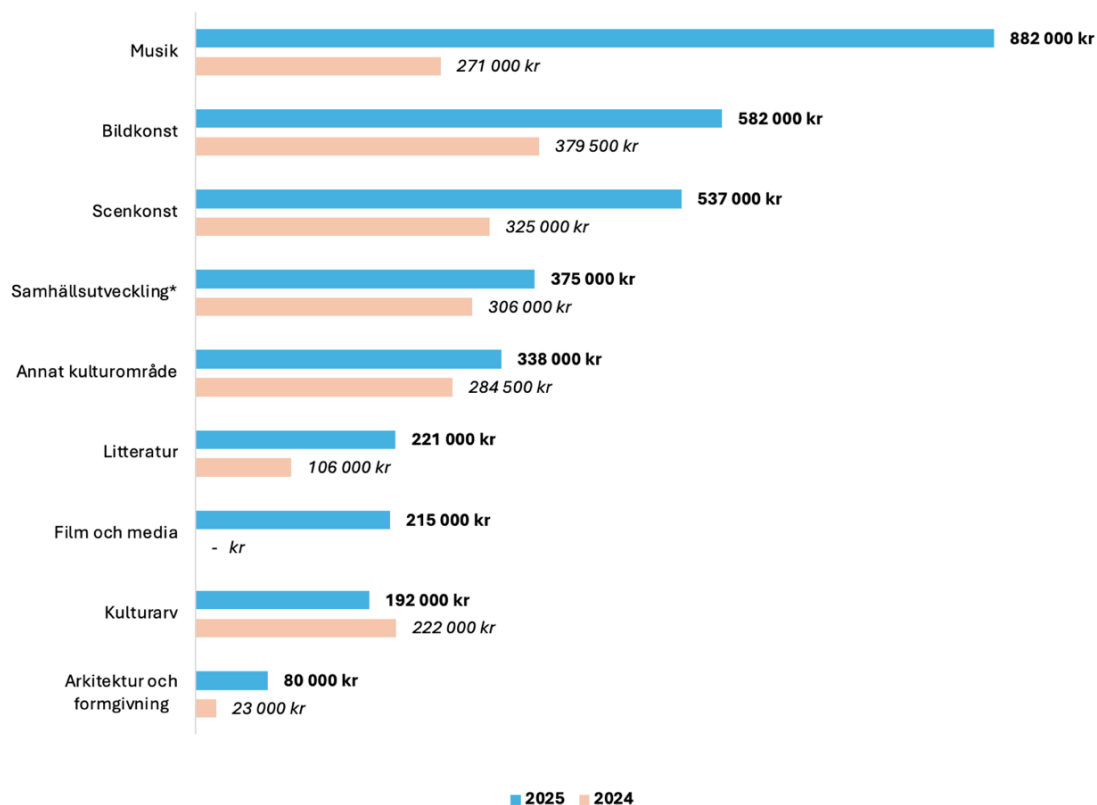
2024	Antal inkomna	Antal beviljade	Beviljat belopp
Aktivitetsbidrag (Finland)	447	161	276 832 €
Projektbidrag (Sverige)	195	49	146 199 €
Vistelsestipendier (Finland)	167	75	67 066 €
Resebidrag (Sverige)	176	99	79 792 €
Totalt	985	384	569 889 €

*I detta ingick svensklärarkursen i Stockholm i juni 2024.

Listor över bidragsmottagarna finns publicerade på fondens hemsida. I efterföljande diagram redovisas bidragens fördelning i Finland och Sverige per verksamhetsområden.

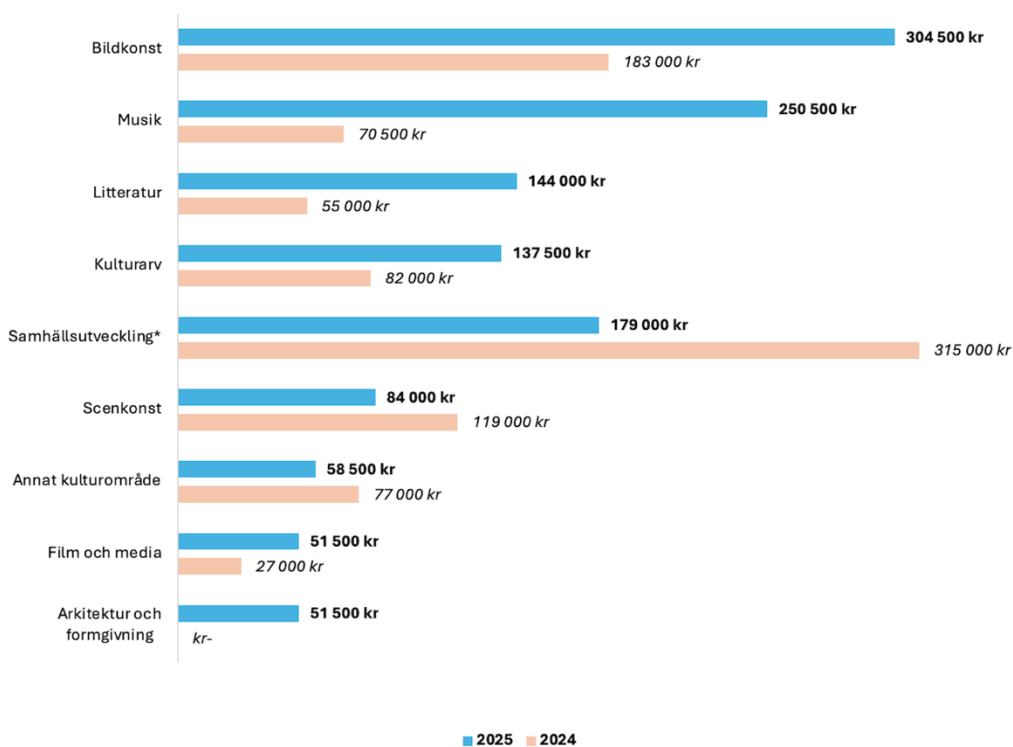

Projektbidrag - Sverige

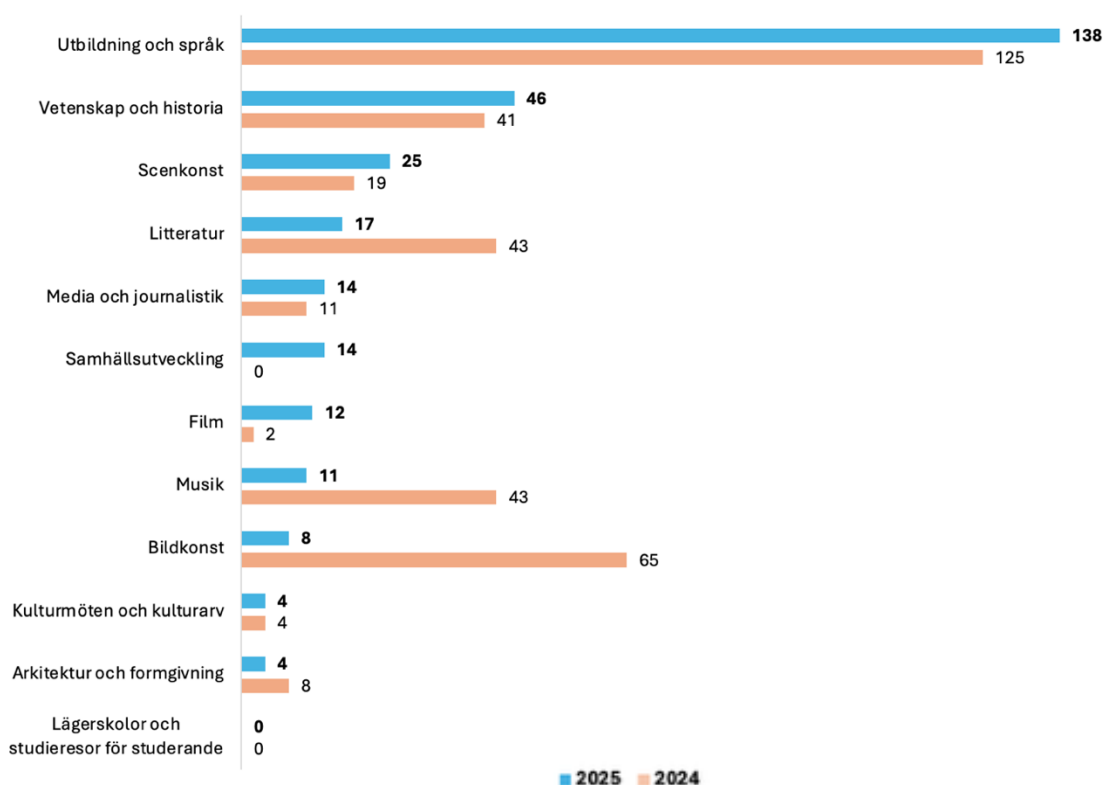

*Samhällsutveckling består av underkategorierna Kulturella och kreativa näringar, Kulturpolitik, Historia och politiska skeenden, Mediefrågor och mediepolitik, Språkfrågor och språkpolitik, Utbildningsfrågor och utbildningspolitik. Gäller både projekt- och resebidrag i Sverige.

Resebidrag - Sverige

Vistelsestipendium - Finland (Antal dygn) Inklusive specialvistelser

5: Exempel på insatser som finansierats av avkastningen

Nedan presentation är en sammanfattning av ett urval av insatser, stora som små, där fonden under 2025 har varit finansiär med Hanaholmen som huvudsaklig administratör och arrangör. Några insatser har endast finansierats med bidrag från ett utskott och några gemensamt från båda. I några är fonden delfinansiär och andra den enda finansiären. Flera av insatserna är årligen återkommande, men har utvecklats från år till år. Syftet med urvalet är bland annat att vissa bredden i fondens bidragsverksamhet och samarbetet med Hanaholmen. Siffrorna är avrundade. De exakta siffrorna framgår av de nationella redovisningarna.

Svenska nu

Nätverket Svenska nu stöder svenskundervisning i finskspråkiga skolor genom kostnadsfria, läroämnesöverskridande skolprogram, kompletterande undervisningsmaterial och lärarfortbildning i samarbete med olika aktörer. Verksamheten främjar de nationella läroplanernas mål genom att stärka språkpedagogiken, elevernas språkliga medvetenhet och deras utveckling till skickliga språkbrukare. År 2025 bestod programutbudet av ca 40 skolprogram och omfattade verkstäder, föreläsningar och kulturupplevelser som teater, musik och guidningar samt tidningsprenumerationer. Fem nya material publicerades, med särskild satsning på nyttan av svenskkunskaper genom 10 orsaker att lära sig svenska och Språksuperhjältar. Dessutom publicerades material för vårdstuderande samt om finlandssvenska högtider och fester.

År 2025 nåddes närmare 70 000 elever. Totalt genomfördes ca 490 workshoppar och lektioner samt ca 760 föreställningar och guidningar. Ca 520 skolor deltog i verksamheten och nästan 4 500 lärare medverkade i fortbildningar och skolprogram. Övriga kontakter uppgick till ca 4 700 personer och

bestod främst av filmkontakter, men inkluderade även deltagare i nätverkets och Språkprojektets samhälleliga evenemang och nätverksträffar.

Nätverkets årliga utvärdering visade att majoriteten av lärarna helt eller delvis instämde i påståendena om nätverkets verksamhet: Svenska nu:s besök har ökat elevernas intresse för svenska språket och kulturen (89 %) samt haft en positiv inverkan på deras studiemotivation (91 %).

Svenska nu bedrev även påverkansarbete för att stärka svenskundervisningen och bidra till ett gott språkklimat.

Inom Språköprojektet fortsatte utvecklingen av språköskolor och språköpedagogik genom fortbildning, nätverk och intressebevakning och arbetet för ett ökat utbud av svenskspråkig kultur och fritid på språköarna (enspråkigt finska kommuner med svensk utbildning). Ett utbytesprogram för språk- och sverigefinska skollärdare genomfördes, och språköelever deltog i aktiviteter som Skriva bok-projektet och virtuella bokprat. Efter två och ett halvt år på Hanaholmen fortsätter verksamheten på Sydkustens landskapsförbund från och med 1.1.2026.

Fonden bidrog med 10.000 euro för Svenska nu och 10.000 euro för Språköprojektet.

Hanaholmen Akademi: Samarbete mellan Sverige och Finland inom högre utbildning och forskning

Hanaholmen Akademi inledde 2025 en ny treårs verksamhetsperiod med något justerade fokusområden utgående från en omvärldsanalys baserad på den externa utvärdering som genomfördes 2024, och samtal med referensgruppen och andra intressenter. Den nya verksamhetsperioden 2025–2027 har följande tre fokusområden a) kunskapssektorns betydelse för en hållbar demokrati och hållbara samhällen i Sverige och Finland; b) mobilitet av studenter, personal, koncept och idéer inom högre utbildning och forskning mellan Sverige och Finland och c) lärarutbildning och skolutveckling.

Kunskapssektorns betydelse för social hållbarhet och demokrati i våra länder betonades av Hanaholmen Akademi genom flera evenemang både på Hanaholmen och på andra arenor i Sverige och Finland. Forskningskommunikationens betydelse för hållbara samhällen diskuterades med ett 60-tal forskningskommunikatörer från Sverige, Finland och Estland i januari 2025 som en del av Finlands största vetenskapsfestival Vetenskapens dagar. Hanaholmen Akademi medverkade i Hanaholmens 50-årsjubileum med inspel på tema och talare i serien *Dialoger för våra framtider* med 12 dialoger om framtidsutsikterna för samverkan mellan Sverige och Finland inom olika sektorer. Flera av de här behandlade sambanden mellan kunskap och en hållbar demokratisk utveckling av våra samhällen. Tre av dem ordnades i Sverige och samtliga hade ett kunskapsperspektiv (AI, kreativitet och folkbildning). En annan viktig jubileumssatsning var Hanaholmens 50-årshistorik av docent Stefan Nygård. Hanaholmen Akademi ordnade många program med historiken i fokus under 2025, bland det här kan nämnas rundabordssamtal och bokmässeseminarier både i Sverige och Finland. Hanaholmen Akademi bidrog också med program till kick-off seminariet för jubileumsåret.

Bland mobilitetssatsningar kan nämnas Nordic Happiness Summit som förde samman 230 nordiska studenter, forskare, lärare och högskolesektorns intressenter kring lycka och välmående på Hanaholmen i mars 2025. En annan motsvarande satsning var Waves Gathering för studenter, forskare och sakkunniga i hållbar social transformation som samlade 260 personer till Hanaholmen i september 2025. Likaså i september samlades 15 nyckelaktörer för forskning i och finansiering av hållbart skogsbruk från Sverige och Finland för att planera fortsättning av forskningsprojektet Tandem Forest Values. I december 2025 samlades ca 60 universitetsrektorer, prorektorer och universitetsdirektörer samt styrelseledamöter från ca 20 svenska och finländska universitet för att diskutera sambanden mellan universiteten och grundläggande nordiska värderingar.

Fonden bidrog med 33.192 euro för detta projekt.

Kulturpolitisk dialog mellan Sverige och Finland

Hanaholmens jubileumsutställning i galleriet utforskade Hanaholmen som mötesplats och främjare av samarbetet mellan Sverige och Finland med möten som tema.

Med anledning av 50-årsjubileet fick Hanaholmens konstpark tre nya konstverk: De statliga konstgåvorna, Olof Marsjas bronsskulptur *Ljus spårare - Čuovgga guorri* och Marjatta Weckströms skulptur *Jordens sång* samt Esbo stads gåva, Anne Meskanen-Barmans verk *Fikapaus*. De nya konstverken uppmärksammades med seminarier om den samiska konsten i Sverige och Finland, om estetiken och metoderna i skulpturkonsten och samtal med konstnärer. Guidningar och annat kringprogram arrangerades kopplat till konsten och Hanaholmens uppdrag.

Hanaholmen medverkade i det kulturpolitiska Folk och Kultur-konventet i Eskilstuna med program om konst och kulturfostran, kulturens betydelse för lokalsamhällen, AI och konstpedagogik samt en presentation av Hanaholmens verksamhet och finsk-svenskt samarbete.

I samarbete med Nordisk kulturkontakt arrangerades 9.10.2025 en nordisk kulturpolitisk konferens med temat *Konst och kultur som kritisk infrastruktur i en ny era*. Fokus var inkluderande, dynamiska och för framtidens utmaningar rustade kulturella ekosystem och kulturpolitikens roll i att främja hållbar utveckling, social sammanhållning och demokratisk delaktighet. I samband med konferensen avhölls årets nätverksmöte med bilaterala och nordiska fonder och hus. Det var det tredje i ordningen och med fonden, Hanaholmen och Nordisk kulturkontakt som arrangörer 2025. Årets tema var *Alla behövs – liten och smart kan vara strategisk och starkt* och samlade totalt ca 25 deltagare från Norden och Estland.

Under Hanaholmens barnboksdag 29.3.2025 arrangerades kulturprogram för hela familjen och med anledning av Svenska barnboksakademins besök ett seminarium om barnlitteratur. På Hanaholmen arrangerades även Magia 2025, den nordiska kongressen för professionella trollkonstnärer med föreläsningar, workshops och tävlingar samt uppträdanden för den breda allmänheten.

Fonden bidrog med 70.000 euro för detta projekt samt 10.000 euro för den kulturpolitiska konferensen.

Kurs för journaliststuderande

En veckas kurs för blivande journalister från Sverige och Finland arrangerades 19-23.5.2025 på uppdrag av fonden. Kursens tema var ekologiska och estetiska värden i den byggda miljön och att bevaka och rapportera om aktuella frågor inom branschen. Sammanlagt 14 studerande och fyra journalistutbildare från JMG Göteborgs Universitet, Helsingfors universitet/Soc&kom och Åbo Akademi deltog i kursen. Kursdeltagare fördjupade sig i arkitekturens och byggbranschens roll som en del av cirkulärekonomi och den gröna omställningen genom föreläsningar och presentationer av både erfarna journalister, forskare, arkitekter och andra sakkunniga på området. Deltagarnas journalistiska arbeten publicerades på kursens hemsida [Hanaholmen: Arkitektur](#).

Fonden bidrog med 25.490 euro för detta projekt.

Utbildningsprogrammet GlobsoL för gymnasieelever

Utbildningsprogrammet GlobsoL arrangerades år 2025 i samarbete med gymnasiet Porkkalan lukio i Finland och Nyköpings Enskilda gymnasium i Sverige. Femton elever från respektive skola deltog i programmet som bestod av en förberedande historiektion, en digital träff i oktober och en tre dagar lång träff på Hanaholmen 4-6.11.2025. Temat för årets program var fred, diplomati och internationellt samarbete. Programmet utarbetades i samarbete med lärarna för att stöda elevernas ordinarie undervisning. Programmet på Hanaholmen bestod av föreläsningar, anföranden, workshops och studiebesök. I programmet medverkade personer bland annat från Tammerfors universitet och finska fredsinstitutet samt

unga aktivister som berättade om sina egna erfarenheter av påverkansarbete. I elevutvärderingen framkom att eleverna uppskattade speciellt att de under programmet fick besöka riksdagen och träffa Finlands före detta utrikesminister Pekka Haavisto. Elevutvärderingen var för övrigt väldigt positiv och en klar majoritet av deltagarna angav att de skulle rekommendera GlobSol till en bekant.

Utöver GlobSol har Hanaholmen under årets gång bland annat organiserat en konferens om ungdomskriminalitet och varit samarbetspartner till Nordic Baltic Youth Conference.

Fonden bidrog med 40.000 euro för detta projekt.

Nätverksprogrammet Tandem Leadership för unga ledare

Tandem Leadership är ett program för unga 25–35-åriga svenska och finländska ledare från alla delar av samhället. Programmet har fokus på tvärsektorieellt lärande mellan Sverige och Finland. Deltagarna i programmet träffar experter och ledare från både den privata och offentliga sektorn samt civilsamhället och akademi och får insikter i många olika ämnen, alla med direkt eller indirekt bilateralt fokus på Sverige och Finland.

Programmet modererades 2025 av Tandem Leadership-alumnen Håkan Tribell och startade med ett introduktionsmöte 27.3.2025. Den första modulen gick av stapeln 5–7.5.2025 på Hanaholmen med temat "Comprehensive Security/Total Defence and Societal Resilience". Den andra modulen ordnades i Stockholm den 1–3.10.2025 med temat "Businesses' Role in Building Our Societies". Mellan modulerna träffades deltagarna i personliga möten med varandra.

Sedan 2024 har Tandem Leadership ett än mer aktivt alumnätverk med årliga program. Vartannat år ordnas nationella träffar (en träff i varje land) och vartannat år gemensamma träffar i ettdera landet. Resa och logi betalas för 30 inresande personer under de gemensamma träffarna enligt devisen "först till kvarn". Alumnträffarna knyts alltid ihop med Tandems kursprogram vilket möjliggör att årets deltagare får delta i en alumnträff. Under 2025 ordnades två nationella träffar med totalt 79 personer som deltog från alumnätverket (inte inräknat årets 20 deltagare). Från Finland deltog 38 alumner och från Sverige 41 alumner.

Tandem Leadership har också en rådgivande grupp bestående av alumner. Den rådgivande gruppen sammankallas ett par gånger per år. Fokus för den rådgivande gruppen är att tillsammans med projektledaren driva alumnprogrammet samt att vara med och besluta om vilka 20 deltagare som skall bjudas in till årets kursprogram.

Fonden bidrog med 110.000 euro för Tandem Leadership-programmet och 14.000 euro för Tandem Alumn-helheten.

Skolutveckling och lärarfortbildning

Fonden arrangerade i samarbete med nätverket Svenska nu ett seminarium på Hanaholmen 1.12.2025 för lärare från olika undervisningsstadier med temat "Uppdatera dina Sverigekunskaper!". I programmet medverkade språkvårdare Sofia Tingsell från Språkrådet, Stockholm, historiker Stefan Nygård och kommunikationschef Håkan Tribell.

Inom ramen för Hanaholmen Akademi genomfördes 2025 flera satsningar i skolutveckling och lärarfortbildning. En viktig satsning var seminarieserien Framtidens skola i samarbete med Finlandsinstitutet i Stockholm. Serien inleddes 2024 och fortsatte med två seminarier 2025. Serien har som mål att lyfta fram aktuell forskning gällande skolutveckling framför allt för lärare, lärarutbildare och lärarstudenter i Sverige och Finland. I Göteborg 20.3.2025 samlades ca 60 personer för att diskutera AI i framtidens lärande i Sverige och Finland. På Hanaholmen 28.11.2025 diskuterades konsekvenserna av en försämrad läsförmåga i våra samhällen och hur skolan kan svara på det.

Under Almedalsveckan ordnades ett ministermöte mellan Anders Adlercreutz och Lotta Edholm om framtidens grundskola i Sverige och Finland. Minister Adlercreutz medverkade också i seminarier om hur stärka läskompetenserna i grundskolan i Sverige och Finland.

Hanaholmen Akademi arrangerade tillsammans med Utbildningsstyrelsen i Finland, Skolverket i Sverige och Utdanningsdirektoratet i Norge i november 2023 en konferens i Oslo om stärkt nordiskt samarbete för rektorsutbildning. Hanaholmen medverkade i en Nordplusfinansierad lärarutbildningssatsning tillsammans med Dialogpausstiftelsen för ett mer konstruktivt och hållbart samtalsklimat i skolan i Norden. Målgruppen var lärare, lärarstudenter och lärarutbildare. Hanaholmen Akademis teamchef Janne Wikström blev i december 2023 utnämnd som en av 40 delegater i regeringen Orpos delegation för grundskolans framtidsarbete med avsikt att under 2024 och 2025 utarbeta en vision för grundskolan 2045. Hanaholmen bidrog med svenska och övriga nordiska perspektiv i arbetet.

Fonden bidrog med 11.658 euro för denna helhet.

Nätverksprogrammet Hanaholmen Kultur för kulturchefer

Hanaholmen Kultur är ett nätverksprogram för kulturchefer eller motsvarande tjänstepersoner verksamma i små och mellanstora kommunala förvaltningar i Finland och Sverige, vilka är en yrkesgrupp med stor betydelse för både lokal och nationell kulturpolitik. Genom programmet ska projektet inspirera och ge kulturcheferna insikter, kunskaper och personliga kontakter för att arbeta med den lokala kulturpolitiken utifrån lärdomar från två närliggande grannländer.

Hittills har tre årliga program genomförts. Efter en pilotsäsong 2022–2023 och utvärdering av den beslöt fonden i augusti 2023 att finansiera fyra år till. Därmed skapas kontakter mellan sammanlagt 100 kommunala kulturchefer. Programmet genomförs med två moduler om två dygn, en i Finland och en i Sverige.

Det tredje året av programmet genomfördes år 2025 på Sigtunastiftelsen 19-21.5.2025 och på Hanaholmen 30.9-2.10.2025. Totalt har nu 20 + 20 + 18 kulturchefer deltagit i programmet. Bland de teman som behandlats finns breddat deltagande och inkludering, sektoröverskridande samarbete, nya och beprövade finansieringsmodeller, barns och ungas rätt till konst och kultur samt generationsöverskridande kulturverksamhet.

I samband med oktobermodulen arrangerades en kulturpolitisk konferens i vilken tidigare deltagare i Hanaholmen Kultur kunde delta i samt en egen alumnträff. Av 40 alumner deltog 17 i träffen. Rekryteringen av deltagare till 2026 års program inleddes i oktober 2025.

Fonden bidrog med 88.000 euro för detta program. Härtill med 691,80 euro för de finländska deltagarnas kostnader i samband med höstens alumnträff och 12.472 euro för tre kommuner som deltagit i programmet (Varberg, Vadstena och Eskilstuna) och för deras studiebesök i finländska kommuner.

Hanaholmen-initiativet

På uppdrag av fonden fortsatte Hanaholmen-initiativet, samarbetsprogrammet mellan Sverige och Finland för stärkt beredskap för och hantering av civila kriser med en femte årskurs. På basis av respons från deltagare och nyckelintressenter fortsatte programmet att utvecklas.

Den så kallade operativa gruppen som ansvarat för koordineringen av programmets genomförande omfattade Säkerhetskommittén, Försörjningsberedskapscentralen och Försvarshögskolan i Finland och Försvarshögskolan och Myndigheten för civilt försvar i Sverige. En rådgivande grupp har därtill bidragit till att förankra projektet hos andra viktiga intressenter i beredskapsfrågor. Som ordförande

fortsatte Peter Hultqvist, riksdagsledamot och ordförande för försvarsutskottet i Sveriges riksdag. Myndigheten för civilt försvar bidrog med finansiering för att täcka svenska kostnader, medan Säkerhetskommittén täckte de finska deltagarnas kostnader. Finansieringen i Finland övergår från Säkerhetskommittén till Försörjningsberedskapscentralen från och med 2026.

Initiativet består fortsättningsvis av två delar: ett utbildningsprogram och ett högnivåmöte (Hanaholmen Initiative Summit). I utbildningsprogrammet deltog 20 personer, tio från vardera landet samt två observatörer från Norge. Programmet bestod av två moduler, varav den första genomfördes på Hanaholmen 24–26.9.2025 och den andra i Stockholm 20–22.10.2025. Utbildningsprogrammets slutsatser och rekommendationer presenterades på högnivåmötet, Hanaholmen Initiative Summit, som ordnades på Hanaholmen 10–11.11.2025.

Fonden bidrog med 30.000 euro för denna helhet.

Hanaholmen-initiativet: Ringeffekter

Fondens bidrag till Hanaholmen-initiativets ringeffekter möjliggjorde seminariet "Comprehensive Security Best Practices: How Can EU & NATO Work Together?" i Bryssel 14.1.2025 i samverkan med the European Policy Centre EPC. Evenemanget utgjorde en uppföljning av ett EU-seminarium i Bryssel 2024 kring totalförsvar / övergripande säkerhet.

Med hjälp av bidraget kunde Hanaholmen även medverka i Mötesplats Samhällssäkerhet i Stockholm 18–19.3.2025. Hanaholmen bidrog med bilateralt program kring temat "Samhällets motståndskraft – Samverkan för en säker framtid".

I Sveriges riksdag presenterade president Sauli Niinistö sin rapport om stärkt civil och militär beredskap inom EU mot bakgrund av specialuppdraget från kommissionsordförande Ursula von der Leyen. Under evenemanget 14.5.2025 överräcktes Kulturfonden för Sveriges och Finlands förtjänstmedalj till president Niinistö. Med bidraget täcktes även koordineringskostnader med anledning av svenska näringslivsrådets besök i Finland, där även Kronprinsessan Victoria medverkade.

Bidraget möjliggjorde också produktionen av en ny video om Hanaholmen-initiativet och svensk-finskt beredskapssamarbete, där även det nya nordisk-baltiska kulturarvsberedskapsprojektet, Hanaholmen Heritage, som uppstått från erfarenheterna av Hanaholmen-initiativet, ingår.

Fonden bidrog med 20.000 euro för ringeffekter.

Barometern Sverige-Finland

Barometern Sverige-Finland 2025, som tagits fram av fonden i samarbete med Hanaholmen och publicerades i december 2025, presenterar en bred analys av samverkan mellan våra länder och granskar samarbetet inom områden som näringsliv, kultur, forskning och försvar. Barometern hade ett särskilt fokus på mobiliteten och gränshinder mellan Sverige och Finland. Den visar att finländarna och svenskarna förhåller sig mycket positivt till varandra och till ett ökat samarbete på en rad områden, men den visar också att exempelvis den befolkningsmässiga integrationen befinner sig på en mycket låg nivå. Barometern visar också bland annat att finländarna fortfarande har en låg tilltro till det svenska försvaret, medan svenskarna har en hög tilltro till den finska försvarsmakten.

Fonden bidrog med 25.000 euro för denna helhet.

Bokprojektet Finländarnas historia i Sverige: I en ny tid 1995–2025

Under 2024 påbörjade fonden arbetet med utgivningen av boken *Finländarnas historia i Sverige: I en ny tid 1995–2025*. Det är en fristående fortsättning på det tredelade bokverket *Finnarnas*

historia i Sverige som utkom på initiativ av fonden under 1990-talets första hälft. Eftersom bokverket utkom på 1990-talet är det svårt att få tag på. Fonden har därmed i samverkan med Umeå universitetsbibliotek fått de tre delarna digitaliserade och de är fritt tillgängliga. Boken *I en ny tid 1995–2025* utgavs av Appell Förslag och utkom i november 2025. Den presenterades i samband med ett seminarium på Finlandsinstitutet 1.12.2025. I boken medverkar 17 forskare, journalister och skribenter kring olika teman. Redaktör är Jarmo Lainio som även var det för del tre. Kostnaderna för bokprojektet fördelas över tre år, 2024–2026.

För kostnaderna 2025 bidrog fonden med 74.691 euro.

Sammankomsten Nordic Youth Conference for Democracy

Nordic Youth Conference for democracy är en plattform för unga i Norden (15-24 år). Syftet är att skapa genom en konferens av, för och med nordisk ungdom samtala och utbyta idéer kring aktuella demokratifrågor. Målet är att främja ungas demokratiska självförtroende och hjälpa dem att knyta ett nordiskt nätverk som de kommer att kunna dra nytta av under hela livet. Initiativtagare sedan 2022 är Voksenåsen, konferenshotell och center för norsk-svenskt samarbete utanför Oslo.

Temat för 2025 var *Defend democracy, conquer crisis!* och med inspirerande föreläsningar från olika nordiska aktörer fick deltagarna utforska sitt eget demokratiska deltagande och utveckla verktyg för att öka sitt engagemang samt sprida det på lokal nivå.

Konferensen 2025 arrangerades av Voksenåsen i samarbete med Föreningen Norden i Sverige och Hanaholmen och den avhölls 24 – 26.10.2025. Den har utvecklats succesivt och i 2025-års konferens deltog drygt 100 ungdomar från Norden.

Fonden bidrog med 6.499 euro för svenskt och finländskt deltagande.

Hanaholmen 50 år 2025

I jubileumshelheten ingick bl. a. följande element som genomfördes med ekonomiskt stöd från fonden:

Efter ett mångårigt arbete publicerades jubileumsboken *Finland och Sverige på Hanaholmen - med utblick mot Norden och världen* om svensk-finskt samarbete och Hanaholmens historia. Boken utgavs med historikern Stefan Nygård som författare och lanserades och presenterades för olika målgrupper i Sverige och Finland. Den utgavs på svenska, finska och engelska.

Jubileumsåret började med en ”strategi kick-off” 30–31.1.2025 på Hanaholmen med fondens utskott och sakkunniga, Hanaholmens direktion och referensgrupper samt närstående till verksamheterna. Sammankomsten bestod av olika seminarier under den samlade rubriken *Samverkan skapar effekt*.

En jubileumsmiddag för ca 200 inbjudna gäster gick av stapeln 2.6.2025 på Hanaholmen. Kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia samt republikens president Alexander Stubb och fru Suzanne Innes-Stubb deltog i festligheterna.

En jubileumsutställning i galleriet utforskade Hanaholmen som mötesplats och främjare av samarbetet mellan Sverige och Finland med möten som tema.

Ett rundabordssamtal med inbjudna historiker från båda länderna avhölls 3-4.6.2025 på temat *De finsk-svenska relationerna efter andra världskriget* då bland annat jubileumsboken diskuterades. Ett seminarium på samma tema utifrån boken avhölls 9.6.2025 på Finlands ambassad i Stockholm.

En central satsning under jubileumsåret var programserien *Dialoger för våra framtider*. Den omfattade tolv framåtblickande dialoger som skapades tillsammans med olika samarbetspartner. Dialogerna ägde rum på dels Hanaholmen, dels på svenska scener som Folk och Kultur, Almedalsveckan och Bokmässan i Göteborg.

Finska staten uppmärksammade Hanaholmens jubileum genom att deponera Marjatta Weckströms skulptur *Jordens sång* på Hanaholmen. Olof Marsjas bronsskulptur *Ljus spårare - Čuovgga guorri* var Sveriges gåva till Finland med anledning av Hanaholmens 50-årsjubileum. Med fondens stöd ordnades ett seminarium om Marjatta Weckströms konstnärskap samt ett seminarium om samisk konst.

Fonden stödde ekonomiskt även Hanaholmens personalresa till Sverige med anledning av jubileumsåret. I samband med resan genomfördes bl.a. en workshop för att lära sig mera om kollegernas arbete över avdelningsgränserna.

Fonden bidrog med 260.420 euro för denna helhet.

Bokprojektet om Gunnar Ericsson och hans engagemang för Finland

Gunnar Ericsson (1906 - 1974) växte upp på prästgårdsarrendet Näs i Vimmerby och författaren Astrid Lindgren var en av hans systrar. Boken lyfter bland annat fram hans stora engagemang för Finland som inleddes 1937 då han samordnade kontakterna mellan Bondeförbundet och Agrarförbundet.

Under andra världskriget organiserade Gunnar "Jordbrukshjälpen", som innebar att mellan 800 och 1000 unga svenska bönder varje år reste till Finland och hjälpte till på gårdarna när männen var vid fronten. Han var även med i arbetet för att hjälpa finska barn som kom till Sverige. Mellan 1948 och 1956 var Gunnar riksdagsledamot för Bondeförbundet. I den rollen drev han nordiska frågor, särskilt när det gäller samarbete med Finland. Han skrev bland annat 1954 en motion om att bilda Fonden Sverige Finland, en fråga som han även lyfte som ledamot i Nordiska rådet. Några år senare, 1960, blev fonden verklighet. Gunnar dog 1974. Boken utges såväl i Sverige som i Finland. Redaktörer är Håkan Larsson för den svenska utgåvan och Lauri Kontro för den finska.

Fonden bidrog med 6.878 euro till utgivningen av boken.

Övrig projektverksamhet

Hanalys

Årets utrikespolitiska debattforum Hanalys som genomfördes 8.4.2025, och för första gången i Sverige, satte fingret på förändringarna och det politiska maktspelet i den globala handeln. När nationella intressen i allt högre grad styr det ekonomiska beslutsfattandet uppstår frågan hur vi i Norden bör agera för att stärka den fria handeln och en konkurrenskraftig marknad. Bland de medverkande märktes Finlands och Sveriges utrikesministrar Elina Valtonen och Maria Malmer Stenergard samt ordföranden för Investor, Jacob Wallenberg.

Fonden bidrog med 5.000 euro för detta projekt.

Hanating

Det försvarspolitiska högnivåforumet Hanating som arrangerades på Hanaholmen 30.9.2025 satte fokus på det ökade hybridhotet i Östersjöområdet och försvarsindustrins betydelse i ett drastiskt förändrat säkerhetslandskap. Förutom Sveriges och Finlands försvarsministrar Pål Jonson och Antti Häkkänen medverkade också ländernas försvarsutskott samt en lång rad säkerhets- och försvarspolitiska experter. I anslutning till Hanating samlades ländernas försvarsutskott till ett separat möte.

Fonden bidrog med 12.000 euro för detta projekt.

Almedalsveckan

Hanaholmen och fonden deltog med en lång rad program på Almedalsveckan i Visby 23-27.6.2025. En majoritet av programmen sändes också direkt över nätet, vilket bidrog till en större publik än vanligt. Huvuddelen av programmen fokuserade på näringsliv, utbildning och försvar. Bland annat deltog Sveriges minister för civilt försvar, Carl-Oskar Bohlin, i en diskussion om president Sauli Niinistö's krisberedskapsrapport *Safer together: Strengthening Europe´s civilian and military preparedness and readiness*.

Fonden bidrog med 15.220 euro för arrangemangen i Almedalen.

Folk och Kultur

Hanaholmen och fonden deltar årligen med ett antal program i det politiska konventet Folk och Kultur i Eskilstuna. Under årets arrangemang 5-8.2.2025 diskuterades bland annat frågan om en bred utbildning i konst och kultur kan bidra till ett meningsfullt liv för alla. Hur kan flera grupper i samhället göras uppmärksamma på betydelsen av kultur- och konstfostran? Samtalet ingick i jubileumsserien *Dialoger för våra framtider*, som lyfte centrala framtida utmaningar och möjligheter för Sverige och Finland och det svensk-finska samarbetet.

Fonden bidrog med 2.780 euro för arrangemangen under Folk och Kultur.

Göteborgs bokmessa

Fonden och Hanaholmen deltog i Göteborgs bokmessa 25–28.9.2025. Bland de medverkande gästerna märktes bland andra författaren Pajtim Statovci, musikern och författaren Anna Järvinen, ministrarna Parisa Liljestrand och Anders Adlercreutz, historikerna Dick Harrison och Henrik Meinander samt musikern Love Antell. Även Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein och historikern Stefan Nygård medverkade i ett samtal om svensk-finskt samarbete i allmänhet och Hanaholmens historia i synnerhet. Samtalet tog avstamp i Hanaholmens 50-årshistorik som Stefan Nygård skrivit.

Fonden bidrog med 6.497 euro för arrangemangen på bokmässan.

6: Godkännande och signering

Årsberättelsen för 2025 har behandlats vid styrelsemötet den 22 april 2026. Den är därefter digitalt signerad av styrelsens ordinarie ledamöter samt fondens två direktörer.

Bilagor:

- 1: Revisionsberättelse för 2025 gällande fondens utskott i Finland
- 2: Revisionsberättelse för 2025 gällande fondens utskott i Sverige
- 3: Revisionsrapport gällande årsberättelsen för 2025